

تحلیل موضوعی و روش‌شناسی پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد رشته نوازندگی ساز جهانی در دانشگاه‌های دولتی ایران از سال ۱۳۸۸ تا ۱۳۹۸*

حمید عسکری رابری^{۱*}، ایمان فخر^۲، ربکا آشوقیان^۳، عرفان نمکی^۴

استادیار گروه آموزشی نوازندگی موسیقی جهانی، دانشکده موسیقی، دانشگاه هنر، تهران، ایران.
 عضو هیأت علمی گروه آموزشی نوازندگی موسیقی جهانی، دانشکده موسیقی، دانشگاه هنر، تهران، ایران.
 عضو هیأت علمی گروه آموزشی نوازندگی موسیقی جهانی، دانشکده موسیقی، دانشگاه هنر، تهران، ایران.
 دانش‌آموخته گروه آموزشی نوازندگی موسیقی جهانی، دانشکده موسیقی، دانشگاه هنر، تهران، ایران.

(تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۰/۰۲/۱۸، تاریخ پذیرش نهایی: ۱۴۰۰/۰۷/۲۰)

چکیده

پژوهش حاضر به بررسی موضوعی و روش‌شناسی پایان‌نامه‌های نظری مقطع کارشناسی ارشد رشته نوازندگی ساز جهانی در دو مرکز دانشگاهی دولتی ایران، شامل دانشکده موسیقی دانشگاه هنر و گروه موسیقی پردیس هنرهای زیبای دانشگاه تهران در بازه زمانی ده‌ساله (۱۳۸۸ تا ۱۳۹۸) پرداخته که مجموعاً شامل یک‌صد و بیست‌وشش پایان‌نامه است. طبقه‌بندی موضوعی و بررسی روش‌های استفاده‌شده در پایان‌نامه‌ها به‌منظور تبیین دستاوردها در حوزه‌های پژوهشی مورد نظر در مراکز دانشگاهی ایران، و هموار ساختن زمینه مطالعه و انتخاب موضوعات پژوهش‌های آتی از اهداف اصلی مقاله حاضر بوده است. تحقیقات مشابهی به‌ویژه، در حوزه علوم انسانی انجام شده است، اما در زمینه موسیقی چنین پژوهشی تا زگی دارد. در این تحقیق با بهره‌گیری از روش کتابخانه‌ای اطلاعات مورد نیاز گردآوری و سپس با روش توصیفی-تحلیلی، پایان‌نامه‌ها به لحاظ موضوعی در پنج گروه اصلی تقسیم‌بندی گردیده‌اند. افزون‌بر تحلیل موضوعی مبتنی بر متن پایان‌نامه‌ها، چکیده و کلیدواژه‌ها نیز مورد تحلیل قرار گرفته‌اند. بررسی‌ها نشان داد که موضوعاتی نظیر «آموزش موسیقی‌سازی»، «تجزیه و تحلیل آثار» و «تفسیر و اجرای موسیقی» بیشترین پژوهش‌ها را به خود اختصاص داده و تعداد کمی از پایان‌نامه‌ها در زمینه‌هایی نظیر «اضطراب اجرا»، «آسیب‌های نوازندگی» و «طراحی، برنامه‌ریزی و آمادگی برای اجرا» نوشته شده‌اند.

واژه‌های کلیدی

تحصیلات تکمیلی موسیقی، نوازندگی ساز جهانی، دانشگاه تهران، دانشگاه هنر، پایان‌نامه‌های موسیقی، آموزش موسیقی.

* مقاله حاضر برگرفته از پایان‌نامه کارشناسی ارشد نگارنده چهارم، با عنوان «تحلیل موضوعی و روش‌شناسی پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد رشته نوازندگی ساز جهانی در دانشگاه‌های دولتی ایران از سال ۱۳۸۸ تا ۱۳۹۸» می‌باشد که با راهنمایی نگارنده اول، مشاوره نگارنده دوم و همکاری نگارنده سوم در دانشکده موسیقی دانشگاه هنر ارائه شده است.

*نویسنده مسئول: تلفن: ۰۹۱۲۲۴۰۵۵۷۴، نمابر: ۰۲۶-۳۲۵۱۱۰۱۳، E-mail: h.askari@art.ac.ir

مقدمه

در پایان‌نامه‌های مذکور استفاده شده است؟ ۴. کدام کلیدواژه‌ها بیشتر مورد استفاده قرار گرفته‌اند؟ قابل ذکر است که مقطع کارشناسی ارشد نوازندگی ساز جهانی در سال ۱۳۸۰ به برنامه‌های آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری اضافه گردید و در همان سال دانشکده موسیقی دانشگاه هنر هشت دانشجو پذیرفت. گروه موسیقی پردیس هنرهای زیبای دانشگاه تهران نیز در سال ۱۳۹۰ با پذیرش هشت دانشجو فعالیت آموزشی در این رشته را آغاز کرد. در بازه زمانی مورد نظر در این تحقیق (۱۳۸۸ تا ۱۳۹۸)، تعداد ۹۴ نفر از دانشجویان دانشگاه هنر و ۳۲ نفر از دانشجویان دانشگاه تهران موفق به دفاع از پایان‌نامه خود گردیده‌اند (تصویر ۱). قابل ذکر است که پایان‌نامه دانشجویان کارشناسی ارشد نوازندگی از دو بخش نظری و عملی تشکیل شده است. وزن نمره بخش نظری، حداکثر ۵ نمره از ۲۰ نمره کل پایان‌نامه است. البته در تعیین وزن نمره بخش نظری، مراکز دانشگاهی رویکردهای مستقلی دارند. قابل ذکر است که پردیس فارابی دانشگاه هنر نیز از سال ۱۳۹۳ در مقطع کارشناسی ارشد رشته نوازندگی ساز جهانی دانشجو می‌پذیرد و از آنجا که در گروه دانشگاه‌های دولتی دسته‌بندی می‌شود، می‌توانست در این تحقیق جایی داشته باشد، اما تعداد اندک دانش‌آموختگانی که در بازه زمانی مورد نظر در پژوهش حاضر موفق به دفاع از پایان‌نامه گردیده‌اند، موجب شد که از حجم نمونه حذف گردند.

پایان‌نامه‌های نظری دانش‌آموختگان مقطع کارشناسی ارشد از منابع مطالعاتی قابل توجه در مراکز علمی و دانشگاهی‌اند و در مواردی، منبعی برای استخراج مقالات علمی-پژوهشی واقع می‌شوند. عناوین پایان‌نامه‌های مذکور تا حدودی از دغدغه‌های علمی محیط‌های دانشگاهی حکایت می‌کند و آگاهی از گستره موضوعی و نتایج پژوهش‌های مذکور می‌تواند ضمن معرفی دستاوردهای حوزه مربوطه، مبنایی برای پژوهش‌های آتی قرار گیرد؛ از این رو، مقایسه موضوعی پایان‌نامه‌های مذکور و بررسی روش‌های استفاده‌شده در آن‌ها، امری مهم و ضروری به نظر می‌رسد. مقاله حاضر به توصیف و طبقه‌بندی موضوعی و بررسی روش‌های استفاده‌شده در پایان‌نامه‌های نظری رشته نوازندگی ساز جهانی (مقطع کارشناسی ارشد) در دو مرکز دانشگاهی دولتی ایران، شامل دانشکده موسیقی دانشگاه هنر و گروه موسیقی پردیس هنرهای زیبای دانشگاه تهران، در بازه زمانی ده‌ساله (۱۳۸۸ تا ۱۳۹۸) می‌پردازد. دسته‌بندی موضوعی بر اساس عنوان، چکیده و کلیدواژه‌های پایان‌نامه‌ها انجام شده، و در تحلیل محتوا، متن پایان‌نامه‌ها نیز مورد بررسی قرار می‌گیرد. این پژوهش در پی پاسخ به چند پرسش درباره پایان‌نامه‌های نظری رشته نوازندگی ساز جهانی (کارشناسی ارشد) است: ۱. عناوین پایان‌نامه‌ها در قالب چه موضوعاتی قابل دسته‌بندی‌اند؟ ۲. به کدام یک از موضوعات در پایان‌نامه‌ها بیشتر پرداخته شده و کدام موضوعات کم‌تر مورد توجه واقع شده‌اند؟ ۳. از کدام «روش‌های تحقیق»

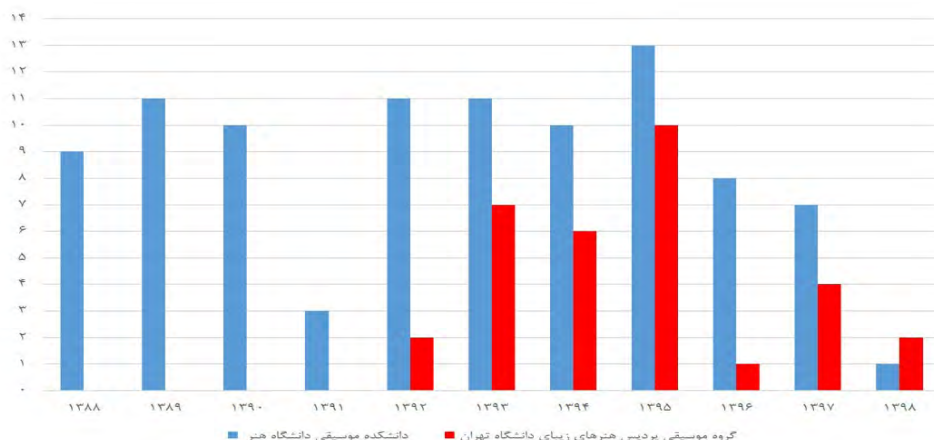
روش پژوهش

در این پژوهش، اطلاعات مورد نیاز شامل عناوین، چکیده و کلیدواژه‌های پایان‌نامه‌ها به شیوه کتابخانه‌ای گردآوری شده و با روش توصیفی-تحلیلی، بر اساس متن پایان‌نامه‌ها، به طبقه‌بندی موضوعی و تبیین روش‌های مورد استفاده پرداخته شده است.

پیشینه پژوهش

با اینکه چنین پژوهشی در زمینه پایان‌نامه‌های رشته موسیقی تازگی دارد، اما پژوهش‌های متعددی با محوریت تحلیل موضوعی و روش‌شناسی پایان‌نامه‌های دانشگاهی در ایران انجام شده است. این

تحقیقات اغلب در رشته‌های علوم انسانی؛ پژوهش هنر و برخی رشته‌های فنی-مهندسی قابل مشاهده‌اند، که به چند نمونه اشاره می‌شود: «تحلیل محتوای موضوعی و روش‌شناختی پایان‌نامه‌ها و رساله‌های تحصیلات تکمیلی رشته‌های علوم تربیتی دانشگاه تبریز در فاصله سال‌های ۱۳۷۶-۱۳۹۵» (رنجبری صوفیان، ۱۳۹۵)، «تحلیل موضوعی ساختاری چکیده پایان‌نامه‌ها» (عریضوی، ۱۳۸۹)، در رشته زبان انگلیسی، «تحلیل موضوعی و روش‌شناسی پایان‌نامه‌های مقطع کارشناسی ارشد پژوهش هنر» (محمدی، ۱۳۹۳)، «تحلیل محتوای موضوعی و روش‌شناسی پایان‌نامه‌ها و رساله‌های تحصیلات تکمیلی رشته مهندسی مکانیک دانشگاه تبریز از ابتدای سال ۱۳۹۰ تا پایان سال ۱۳۹۶» (محمدی‌فر، ۱۳۹۶).

تصویر ۱- توزیع فراوانی تعداد پایان‌نامه‌های دفاع‌شده در دو دانشگاه هنر و تهران بین سال‌های ۱۳۸۸ تا ۱۳۹۸.

(کُد ۴)، ساخت قطعه (کُد ۵). در تصویر (۲) توزیع فراوانی دسته‌بندی موضوعی گروه‌های اصلی در جامعه آماری مورد مطالعه نشان داده شده است. بر مبنای پنج گروه اصلی مذکور، یازده زیرگروه تعریف گردیده که با کدهایی به صورت اعداد اعشاری مشخص شده‌اند. در جدول (۱) دسته‌بندی موضوعی زیرگروه‌ها و همچنین فراوانی آن‌ها در جامعه آماری مورد مطالعه نشان داده شده است.

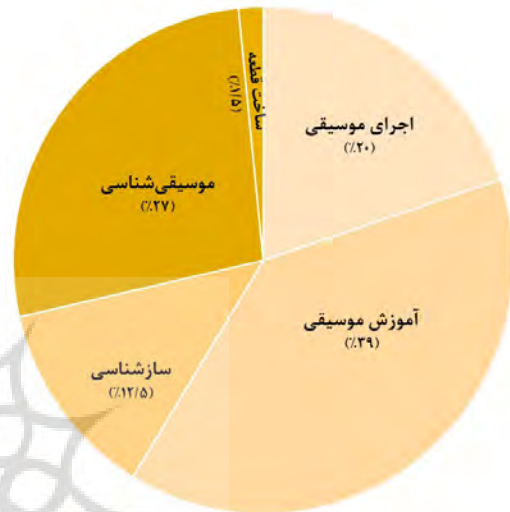
کلیدواژه‌ها

تعداد کل کلیدواژه‌های پایان‌نامه‌های بررسی شده ۶۶۸ مورد است که با حذف واژه‌های تکراری ۴۱۵ کلیدواژه منحصر به فرد باقی می‌ماند. پرکاربردترین کلیدواژه‌ها به ترتیب عبارت‌اند از: *نوازندگی* (۲۲ بار)، *سونات* (۱۸ بار)، *تکنیک* (۱۶ بار)، *آموزش* (۱۴ بار)، *یوهان سباستیان باخ* (۱۲ بار)، *کنسرتو* (۱۲ بار)، *پیانو* (۱۲ بار)، *باروک* (۱۱ بار) و *ویولن* (۱۰ بار). موسیقی (۱۰ بار) و *پدال* (۹ بار). لازم به ذکر است که کلیدواژه «موسیقی» در ترکیب با واژه‌های دیگر بارها استفاده شده است (مثلاً *موسیقی باروک* یا *موسیقی کلاسیک* و یا *موسیقی پس‌زمینه*) که جمعاً ۱۹ کلیدواژه بوده و ۴۱ بار تکرار شده‌اند. تعداد ۱۷۸ کلیدواژه تنها یک‌بار در پایان‌نامه‌ها به کار رفته‌اند که در بین آن‌ها واژه‌هایی نظیر *اضطراب*، *آسیب نوازندگی*، *تنفس*، *تولید صدا*، *دانشگاه* و *سمفونی* دیده می‌شوند. در بین واژه‌های کم‌کاربردتر، هم‌چنین نام آهنگسازان مانند *مسیان* یا *بریتن*، ژانرهای موسیقی مانند *پاوان* و *پلوتز* و یا واژه‌های غیر موسیقایی مانند *پیرایشگاه*، *تبلیغ تجاری*، *بهره‌وری نیروی کار*، *رونق اقتصادی* مشاهده می‌شوند.

مبانی نظری پژوهش

دسته‌بندی موضوعی

یک‌صد و بیست‌وشش پایان‌نامه‌ها مورد مطالعه در پنج گروه، شامل چهار گروه اصلی و یک گروه «سایر موضوعات» دسته‌بندی شده‌اند که به هر کدام کُدی با عدد صحیح اختصاص یافته است. پنج گروه موضوعی اصلی عبارت‌اند از: اجرای موسیقی (کُد ۱)، آموزش موسیقی (کُد ۲)، سازشناسی (از منظر تکنیک‌ها و توانایی‌های اجرایی سازها) (کُد ۳)، موسیقی‌شناسی

تصویر ۲- توزیع فراوانی موضوعات پایان‌نامه‌ها در گروه‌های اصلی.

جدول ۱- توزیع فراوانی زیرگروه‌های موضوعی پایان‌نامه‌ها.

کد	عنوان	مرکز دانشگاهی / تعداد پایان‌نامه‌ها		
		دانشگاه هنر	دانشگاه تهران	جمع کل
(۱/۱)	تفسیر و اجرای موسیقی	۱۱	۸	۱۹
(۱/۲)	تحلیل و مقایسه‌ی اجرا، آثار و ویرایش‌ها	۵	۱	۶
(۲/۱)	آموزش موسیقی ^۱ (Music Education)	۴	۰	۴
(۲/۲)	آموزش موسیقی‌سازی ^۲ (Instrumental Pedagogy)	۱۷	۵	۲۲
(۲/۳)	متدپژوهی ^۳	۸	۱	۹
(۲/۴)	اجرای صحنه‌ای ^۴ و موضوعات بایو- سایکولوژیک (اضطراب اجرایی ^۵ ، آسیب‌های نوازندگی و ..)	۹	۵	۱۴
(۳/۱)	سازشناسی ^۶	۱۳	۳	۱۶
(۴/۱)	تجزیه و تحلیل آثار	۱۹	۷	۲۶
(۴/۲)	نقش، تأثیر و ادراک موسیقی	۳	۱	۴
(۴/۳)	مطالعات تطبیقی موسیقی‌شناختی	۴	۰	۴
(۵/۱)	ساخت قطعه	۱	۱	۲
	مجموع	۹۴	۳۲	۱۲۶

روش‌شناسی

چالش‌های تکنیکی و اجرایی آن مورد بررسی قرار گرفته است. دو پایان‌نامه با عنوان‌های: «الگوهای تثبیت‌شده بلاغت اجرا (رتوریک) در نوازندگی پیانو: مطالعه موردی فوگ BWV.870 اثر یوهان سباستیان باخ» (مشتاقی، ۱۳۹۵)، و «تحلیل سوئیت شماره ۵ باخ با نگاهی به مساله رتوریک» (جلایی، ۱۳۹۷)، تنها پژوهش‌های انجام‌شده در زمینه تحلیل و تفسیر رتوریک‌اند. در پایان‌نامه نخست، ابتدا انواع الگوهای رتوریک پرکاربرد معرفی و توضیح داده شده‌اند و سپس در یک فوگ باخ این الگوها شناسایی و بحث شده‌اند. هم‌چنین دو پایان‌نامه با عناوین «زیبتهای موسیقی باروک فرانسوی از منظر هوتتر» (فرزین، ۱۳۹۳) و «بررسی تزیینات در دوره‌ی باروک» (فانی، ۱۳۹۳)، را نیز می‌توان با توجه به عنوان‌شان به نحوی در این زیرگروه قرار داد، زیرا که مقوله‌ی تزیین در موسیقی باروک در حیطه مطالعات تفسیر موسیقی و اصول اجرای این دوره جای دارد. اما در این پژوهش‌ها بیشتر به معرفی زیبتهای موسیقی باروک پرداخته‌شده است. پایان‌نامه زنگنه‌نژاد (۱۳۸۹)، با عنوان «تجزیه و تحلیل سوئیت شماره ۳ باخ و بررسی تفاوت‌های اجرایی آن در ویولنسل با ویولا» سوئیت‌های ویولنسل باخ را بر اساس شش اجرای مختلف مورد بررسی قرار داده است. مطالعه بر مبنای اجرای شش نوازنده ویولنسل انجام شده و تفاوت اجرایی آن با ساز ویولا برجسته نشده است. در پایان‌نامه‌ی با عنوان «تحریرهای آزاد ایتالیایی و شیوه‌ی دست‌نگاره فرانسوی در آثار جان داولند» با ساختاری منسجم به معرفی دوره رنسانس در مکاتب ایتالیایی پرداخته و سپس به بررسی تحریرها در آثار داولند و در فصل آخر به شیوه‌ی دست‌نگاره ساز لوت در آثار داولند پرداخته است (ارجمند، ۱۳۹۰). در دو پایان‌نامه با عناوین «بررسی عناصر تفسیر

بررسی‌ها نشان داد که سه نوع روش تحقیق در پایان‌نامه‌های جامعه آماری مورد استفاده قرار گرفته که عبارت‌اند از: ۱. روش توصیفی، ۲. توصیفی-تحلیلی، و ۳. تجربی.

۱. روش توصیفی: محقق به بیان واقعیت‌ها و شواهد موجود می‌پردازد. اغلب شامل پایان‌نامه‌هایی است که در آن‌ها صرفاً به تجزیه و تحلیل قطعات پرداخته شده و یا مباحث تاریخی مانند سیر تکامل سازها و یا تکنیک‌های نوازندگی در تاریخ موسیقی مورد بررسی قرار گرفته‌اند. هم‌چنین در بررسی موضوعات مربوط به مقایسه اجراها، بدون ارائه تحلیلی خاص، نیز از این نوع روش بهره گرفته شده است.

۲. روش توصیفی-تحلیلی: علاوه بر تصویرسازی و ارائه گزارشی از مشاهدات، محقق به دلایل و چرایی وضع موجود اشاره می‌کند. این روش عمدتاً در پایان‌نامه‌هایی که در آن‌ها به بررسی تطبیقی‌پذیری (به‌عنوان مثال تطبیق‌پذیری متد آموزشی خاص با جامعه‌ی هنرجویی خاص) پرداخته شده، استفاده گردیده است.

۳. روش تجربی: پایان‌نامه‌هایی که در آنها ساخت قطعه و یا تدوین متد آموزشی و راه کارهای تمرین و اجرا پیشنهاد شده است، در گروه روش‌های تحقیق تجربی قرار گرفته‌اند.

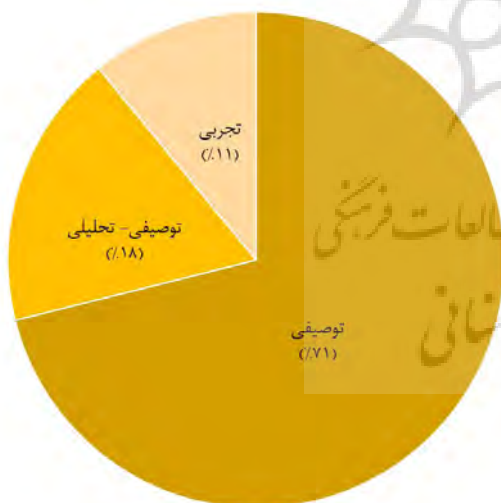
بررسی‌ها نشان داد که سهم روش توصیفی از همه بیشتر و روش تجربی از همه کم‌تر بوده است. بهره‌گیری از روش توصیفی به دلیل تعدد پایان‌نامه‌هایی است که در آن‌ها به آنالیز قطعات پرداخته شده است. در تصویر (۳) توزیع فراوانی روش‌های مورد استفاده در جامعه آماری نشان داده شده است. در تصویر (۴) پراکندگی استفاده از روش‌های مختلف در بازه زمانی مورد مطالعه قابل مشاهده است.

بررسی موضوعی پایان‌نامه‌ها

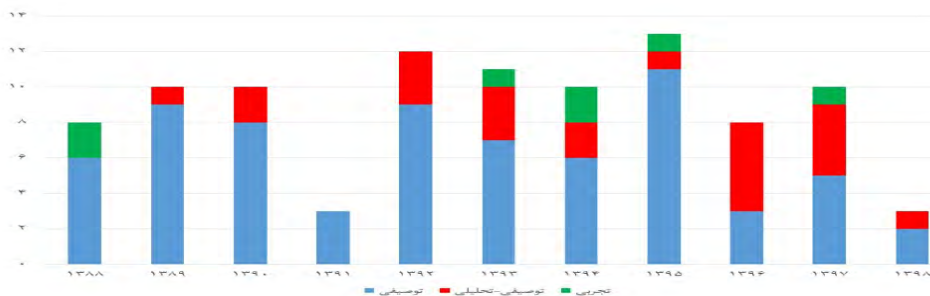
همان‌گونه که اشاره شد (جدول ۱) که موضوعات پایان‌نامه‌ها در پنج گروه اصلی و یازده گروه فرعی دسته‌بندی گردیدند. در این بخش هر کدام از گروه‌های اصلی با زیرگروه‌های مربوطه مورد بررسی قرار می‌گیرند.

گروه اول: اجرای موسیقی

در مجموع تعداد ۲۵ پایان‌نامه را می‌توان در این گروه قرار داد، که تعداد ۱۹ پایان‌نامه در زیرگروه «اجرا و تفسیر موسیقی» (کد ۱/۱) قرار گرفته و ۶ پایان‌نامه در زیرگروه «تحلیل و مقایسه اجرا، آثار و ویرایش‌ها» (کد ۱/۲) جای گرفته‌اند. در ادامه برخی از این پایان‌نامه‌ها به اجمال بررسی می‌شوند. در زیرگروه کد ۱/۱، در پایان‌نامه «آنالیز اجرایی سنت ویولا اثر د. شستاکویچ اپوس ۱۴» (غلامی، ۱۳۹۵)، علاوه بر آنالیز فرمال قطعه،

تصویر ۳- توزیع فراوانی کاربرد روش‌های تحقیق.

تصویر ۴- پراکندگی استفاده از روش‌های تحقیق در پایان‌نامه‌ها.

گروه دوم: آموزش موسیقی

تعداد ۴۹ پایان‌نامه در زمینه آموزش موسیقی در ۴ زیرگروه نوشته شده که عبارت‌اند از: آموزش موسیقی (۲/۱)، آموزش موسیقی‌سازی (۲/۲)، متدپژوهی (۲/۳)، اجرای صحنه‌ای و موضوعات بایوسایکولوژیک (اضطراب اجرایی، آسیب‌های نوازندگی و...)، (۲/۴).

به‌طور کلی در چهار پایان‌نامه، این گروه اطلاعات به شیوه میدانی و از طریق پرسشنامه گردآوری شده‌اند که به‌نظر می‌رسد، با توجه به جنس موضوعات مورد مطالعه، چنانچه تجزیه و تحلیل داده‌ها به‌صورتی دقیق انجام گرفته باشد، این پژوهش‌ها منابعی قابل استناد محسوب می‌شوند: ۱. «ارائه‌ی الگوی آموزشی ساز گیتار با توجه به عناصر بومی برای کودکان ایرانی» (سنجری، ۱۳۹۴)، ۲. «مطالعه‌ی شیوه‌های آموزشی خلاقیت محور موسیقی به کودکان (مورد مطالعاتی: کودکان دوره‌ی سنی ۵ تا ۷ سال)» (اورمز، ۱۳۹۷)، ۳. «تحلیل و تفسیر سوبیت شماره ۹۹۵ اثر یوهان سباستین باخ از منظر آموزشی» (رخش‌بهار، ۱۳۹۶)، ۴. «سنجش کارآمدی متدهای غیر ایرانی گیتار کلاسیک متناسب با زمینه‌های فرهنگی موجود» (عیدانی، ۱۳۹۶). شایان ذکر است که دو مورد نخست به زیرگروه کُد ۲/۱ و دو مورد دیگر به زیرگروه کُد ۲/۲ تعلق دارد.

از بین ۲۲ پایان‌نامه‌ای که در زیرگروه «آموزش موسیقی‌سازی» (کُد ۲/۲) نوشته شده، که در بخشی از آن‌ها تکنیک یا تکنیک‌های خاص یک ساز (شامل: پیانو، ویلن، گیتار) مورد بررسی قرار گرفته است. در سه پژوهش بررسی تکنیک‌های پدال‌گیری ساز پیانو پرداخته شده است. عنوان این پایان‌نامه‌ها عبارت‌اند از: «بررسی تکنیک‌های نوین پدال‌گیری در پیانو و کاربرد آن در راپسودی شماره ۲ اپوس ۷۹ یوهان برامس» (صوابی، ۱۳۹۰)، «عملکرد پدال دامپر در نوازندگی پیانو و بررسی نحوه پدال‌گیری در مارش خاک‌سپاری شوپن اپوس ۷۲ شماره ۲» (ململی دشت‌گلی، ۱۳۹۶) و «بررسی آموزش پدال‌گیری در نوازندگی پیانو» (سیدین، ۱۳۹۳). پایان‌نامه صوابی از نظر استحکام ساختاری قابل توجه است.

در پایان‌نامه اسدنژاد (۱۳۹۴)، با عنوان «بررسی پارامترهای آرشه‌کشی در آموزش آکادمیک ویلن؛ مطالعه‌ی موردی: سرعت آرشه، نقطه‌ی آرشه‌گذاری، وزن آرشه»، پژوهشگر پس از بررسی عوامل تولید صدا در ویولن، از طریق پرسش‌نامه‌ای به بررسی میزان شناخت دانشجویان رشته نوازندگی نسبت به عوامل مهم و تأثیرگذار در تولید صدای ساز ویولن و اثرات آن‌ها در نوازندگی پرداخته است. در پایان‌نامه ترکیان (۱۳۹۳)، با عنوان «پداگویی تولید صدا در نوازندگی ساز ویولن در آموزش موسیقی دوره دانشگاهی ایران (۱۳۹۲-۱۳۵۷)»، عوامل مؤثر در تولید صدای ساز ویولن با رویکردی آموزشی بررسی شده است. بررسی‌ها براساس مؤلفه‌هایی نظیر «انتقال وزن دست به آرشه»، «رفتار متقابل سیم در برابر آرشه» و «چگونگی تماس موی آرشه با سیم‌های ویولن» صورت گرفته است. بخشی از این پایان‌نامه به تاریخچه ورود ساز ویلن به ایران اختصاص دارد، و در تجزیه و تحلیل‌ها از مصاحبه‌های انجام شده با استادان دانشگاهی بهره برده است. شایان ذکر است که این پژوهش بررسی نسبتاً جامعی از موضوع مطالعه خود داشته و زمینه مناسبی را برای پژوهش‌های بعدی در این حیطه فراهم آورده است؛ برای نمونه، پایان‌نامه اسدنژاد (۱۳۹۴) به‌نوعی در ادامه این مطالعه انجام شده است.

در سه سونات فلوت یوهان سباستین باخ» (نظر، ۱۳۹۳) و «بررسی عناصر تفسیر در نوازندگی کنسرتوهای فلوت موتزارت» (حسین‌زاده، ۱۳۹۴)، به تحلیل‌هایی با رویکرد تفسیر و زیبایی‌شناسی پرداخته شده است. یک فصل از پایان‌نامه اول به اهمیت موسیقی باروک و جایگاه باخ از منظر تاریخی اختصاص یافته است.

در زیرگروه کُد ۱/۲، در پایان‌نامه‌ای با عنوان «بررسی تحلیلی و مقایسه‌ای اجرای دو پیانیست صاحب سبک از اتود اپوس ده شماره نه شوپن در فا مینور» (مهدی‌زاده، ۱۳۹۱)، اگرچه کلمه مقایسه ذکر شده است، اما در متن چهل صفحه‌ای پژوهش تنها یک صفحه به مقایسه اجرای دو نوازنده اختصاص داده شده است و سیزده صفحه آن درباره زندگی آهنگساز و دو پیانیست مورد بحث است. هم‌چنین سه صفحه به آنالیز فرمال قطعه اختصاص یافته است. پایان‌نامه «بررسی آثار و دست‌نوشته‌های هکتور ویلاوبوس (۱۲ اتود وی) و مقایسه آنها با نسخه‌های چاپی» (جلیلی، ۱۳۹۲)، دارای ساختاری منظم در شش فصل است که در هر فصل از یک منظر، موضوع پایان‌نامه مورد مقایسه و بررسی قرار گرفته است. هرچند در عنوان به «آثار» آهنگساز اشاره شده اما در پایان‌نامه تنها اتودها مورد بررسی قرار گرفته‌اند و از بین ۱۲ اتود ذکر شده نیز ۶ اتود بررسی شده‌اند. علاوه بر این در عنوان کلمه «نسخه‌ها» آورده شده است حال آنکه در متن پایان‌نامه تنها یک نسخه چاپی مورد مطالعه قرار گرفته است.

در این زیرگروه، پایان‌نامه «مقایسه دو کنسرتو پیانو در دو دوره کلاسیک و رومان‌تیک: لودویگ وان بتهوون (کنسرتو پیانو در سی بمل ماژور) و ادوارد گریگ (کنسرتو پیانو در لا مینور)» (ابوالقاسم، ۱۳۹۲)، شامل شش فصل است که چهار فصل از آن (۲۲ صفحه از ۴۰ صفحه) تنها به زندگی‌نامه و مباحث تاریخی اختصاص یافته است. نکته قابل ذکر دیگر اینکه فقط پنج منبع در نگارش تحقیق مورد استفاده قرار گرفته که با توجه به‌عنوان قابل تأمل است و انتظار می‌رفت منابع بیشتری مورد استفاده قرار گیرد.

در پایان‌نامه «مقایسه، تحلیل و بررسی تطبیقی سویت‌های فرانسوی و سویت‌های انگلیسی (یوهان سباستین باخ)» (سپهر بند، ۱۳۹۲) اگرچه عبارت مقایسه، تحلیل و بررسی ذکر شده است، اما عملاً تنها ۸ صفحه از پایان‌نامه‌ی ۸۰ صفحه‌ای به این موضوعات اختصاص یافته است. در سه فصل از این پایان‌نامه شامل تقریباً نیمی از پایان‌نامه به شرح مسائل عمومی و تاریخی پرداخته شده است. در پایان‌نامه «بررسی و مقایسه کنسرتوهای پیشکسوت ویولا در اوایل قرن ۲۰» (هادی سهی، ۱۳۹۷)، بررسی نسبتاً جامعی روی آثار مورد اشاره صورت گرفته است و از این جهت قابلیت کاربرد داشته و نمونه‌ای قابل ارجاع است.

در مجموع، در پژوهش‌هایی که به مقایسه اجرای مختلف اختصاص داشتند، به غیر از یک پایان‌نامه با عنوان «مقایسه تفسیر نوازندگان بزرگ ویلن از آثار باخ در قرن بیستم؛ Sonata No.1 in G Minor for Violin Solo, Adagio & Presto» (حاتمی، ۱۳۹۵) که در آن هشت اجرای گوناگون مورد بررسی قرار گرفته‌اند، در سایر پایان‌نامه‌ها تنها دو اجرا مورد بررسی قرار گرفته است. هم‌چنین، مطالعه حاضر نشان می‌دهد که در پایان‌نامه‌های کُد ۱/۲ به‌طور متوسط بین ۱۰ تا ۲۰ درصد مطالب به مسأله «مقایسه» اختصاص پیدا کرده است و بخش عمده محتوای پژوهش‌های مذکور بیشتر شامل مسائل تاریخی مانند زندگی‌نامه آهنگسازان یا سیر تاریخی تحول و معرفی فرم و نظایر آن است.

(جهانی‌راد، ۱۳۹۶).

مقوله/اجرای صحنه‌ای از موضوعات پرچالش حوزه نوازندگی به‌شمار می‌آید. و با مسائل مربوط به *اضطراب/اجرا* و آسیب‌های نوازندگی پیوند دارد. از مجموع پایان‌نامه‌های این زیرگروه، تعداد ۶ پایان‌نامه به این موضوعات اختصاص یافته است. در مطالعه‌ای با عنوان «بررسی تأثیر شیوه‌های مبتنی بر آموزش بداهه‌پردازی بر کاهش استرس نوازندگان موسیقی» (رشیدیان، ۱۳۹۷)، تعداد شصت هنرجو از سه آموزشگاه موسیقی در پژوهشی میدانی مورد مطالعه قرار گرفته‌اند. پایان‌نامه‌ای فردخالقی (۱۳۹۷)، با عنوان «نقش ذهن ناخودآگاه در کنترل اضطراب در اجرای صحنه‌ای موسیقی» نیز جنبه‌ی مروری دارد و ۱۷ صفحه از این پایان‌نامه ۵۰ صفحه‌ای به مقدمه اختصاص یافته، که سرشار از نقل‌قول‌های متعدد از منابع مورد استفاده است در پایان‌نامه‌هایی که به آسیب‌های نوازندگی پرداخته‌اند، پژوهش‌هایی با عنوان‌های «بررسی آسیب‌های احتمالی ناشی از نوازندگی ویلن» (واعظ قمصری، ۱۳۹۰)، و «بررسی میزان شیوع و علل اختلالات عضلانی اسکلتی اندام فوقانی در دانشجویان رشته موسیقی گرایش نوازندگی پیانو دانشگاه‌های تهران سال» (اکبری، ۱۳۹۵)، شامل تحقیقاتی جامع و کاربردی‌اند و به‌ویژه پایان‌نامه دوم، با ابزار پرسش‌نامه به بررسی میدانی آسیب‌های نوازندگان پیانو در ایران و بحث و نتیجه‌گیری پرداخته است.

گروه سوم: سازشناسی

تعداد ۱۶ پایان‌نامه‌ها درباره شناخت سازها و تکنیک‌های اجرایی آن‌ها نوشته شده که به‌طور کلی در آن‌ها به معرفی تکنیک‌های اجرایی سازهای گوناگون (به‌ویژه تکنیک‌های گسترش‌یافته به‌کاررفته در آثار موسیقی قرن بیستم و پس از آن) اشاره شده است. در این پایان‌نامه‌ها تکنیک‌های اجرایی سازهایی نظیر ابوا (برزی، ۱۳۸۸)، کلارینت (رضاپور، ۱۳۹۴)، ترومپت (کیایی، ۱۳۹۵)، فاگوت (متوسلی داراب، ۱۳۹۷؛ محمدیان، ۱۳۹۵)، ساکسوفون (نیازی، ۱۳۹۵)، پیانو (حسنی‌مهریان، ۱۳۹۲)، ویلن (صفایی، ۱۳۹۴)، ویلنسل (غریبی، ۱۳۹۳) و گیتار (بلوری، ۱۳۹۵) مورد بررسی قرار گرفته‌اند.

گروه چهارم: موسیقی‌شناسی

تعداد ۳۴ پایان‌نامه ذیل عنوان موسیقی‌شناسی، در سه زیرگروه موضوعی جای گرفته‌اند: «تجزیه و تحلیل آثار» (کُد/۴)، «نقش، تأثیر موسیقی» (کُد/۴)، و «مطالعات تطبیقی موسیقی‌شناختی» (کُد/۳). در میان موضوعاتی که در این بخش بررسی شده‌اند، بیشترین تعداد پژوهش‌ها (۲۷ مورد) در زیرگروه ۴/۱ قرار گرفته است. اغلب این پایان‌نامه‌ها به تجزیه و تحلیل قطعات رپرتوار بخش عملی پایان‌نامه پرداخته‌اند و در عنوان آن‌ها از کلماتی چون «آنالیز» یا «تحلیل و تفسیر» استفاده شده است. این پژوهش‌ها عمدتاً رویکرد آنالیز فرمال سنتی دارند. در ادامه به نمونه‌هایی اشاره می‌شود. پایان‌نامه‌هایی با عناوین «آنالیز سونات موتزارت K. 333 همراه با نگاهی مختصر به سونات در قرن هفدهم و هجدهم» (ابراهیمی‌یگانه، ۱۳۹۳)، «آنالیز سونات موتزارت K. 457 (بیشینه فرم سونات)» (دادزن، ۱۳۹۳)، و «مفهوم سونات در قطعات کلاسیک و آنالیز سونات ۱۲ (اُپوس ۲۶) بتهوون» (یونسی‌سینکی، ۱۳۹۴)، افزون بر تجزیه و تحلیل فرمال و هارمونیک رپرتوار اجرایی، تاریخچه فرم سونات را

در پایان‌نامه عقبایی (۱۳۹۳)، با عنوان «بررسی تکنیک‌های دست راست و تأثیر آن در تولید صدای گیتار کلاسیک»، به‌طور عمده به سیر تاریخی نحوه استفاده از دست راست در نوازندگی ساز گیتار با بررسی عملکرد چندین نوازنده پرداخته شده است.

دو پایان‌نامه با عناوین «تدوین تمرین‌هایی کاربردی برای بهبود تکنیک نوازندگان کنترباس» (حیدری‌چالی، ۱۳۹۴) و «شیوه‌نامه آموزش مقدماتی ساز کلارینت» (حجت‌نیا، ۱۳۹۵)، به نگارش و تدوین متد آموزشی برای سازهای اشاره شده پرداخته‌اند. به‌نظر می‌رسد که دلیل انتخاب موضوعات مذکور، کمبود منابع آموزشی کافی و مدون (حداقل در ایران) برای این دو ساز بوده است. هم‌چنین در این زیرگروه چهار پایان‌نامه به ارائه روش تمرین در قطعاتی خاص (عموماً کنسرتو) اختصاص یافته که عبارت‌اند از: کنسرتو ویولن چایکوفسکی (کوهستانی، ۱۳۹۲)، کنسرتو ویلن خاچاتوریان (غفاری، ۱۳۹۵)، کنسرتو ویلن شماره ۳ کامیل سن سانس (فرتاش، ۱۳۹۶)، و بررسی قطعه *Joueurs de Flute* از آلبرت روسل (عبداللهی، ۱۳۹۵). البته همان‌گونه که از عناوین این قبیل مطالعات بر می‌آید، در چهار پایان‌نامه مورد اشاره نیز، کارآمدی عملی روش‌های ارائه‌شده در جامعه آماری خاصی مورد آزمایش قرار نگرفته و تمرینات ارائه‌شده جنبه‌ای پیشنهادی داشته است.

در زیرگروه کد ۲/۳، یعنی حوزه متدپژوهی، در چهار پایان‌نامه به بررسی و مقایسه متدهای آموزشی ساز پیانو پرداخته شده و اغلب آن‌ها شامل مقایسه دو متد است، عناوین این پایان‌نامه‌ها عبارت‌اند از: «مقایسه و بررسی دو روش آموزش پیانو از مکاتب روس و آلمان» (شکوهی، ۱۳۹۶)، «بررسی و مقایسه متد آموزشی پیانو Michael Aaron با متد آموزش پیانوی اروپا Fritz Emonts» (محمدی، ۱۳۹۲)، «مطالعه تطبیقی شیوه‌های آموزشی پیانو (نمونه موردی دنیای کوچک، بیر)» (نبی‌زاده، ۱۳۹۷)، و «معرفی متدهای مطرح در آموزش پیانو برای کودکان» (خاموشی، ۱۳۹۴). این پایان‌نامه‌ها اغلب به ذکر تفاوت‌ها، نقاط اشتراک و بیان نقاط ضعف و قوت احتمالی با استناد به یافته‌های مطالعات روان‌شناختی، علوم یادگیری و غیره پرداخته‌اند. در پایان‌نامه تحت عنوان «میزان تحقق اهداف نویسندگان در شیوه‌نامه آموزش گیتار به کودکان ایرانی»، بررسی کارآمدی متد آموزش گیتار به کودکان ایرانی مورد بررسی قرار گرفته است. جامعه آماری این پژوهش مدرسین گیتار با تجربه کشور بوده‌اند (حدیدی، ۱۳۹۷).

در زیرگروه ۲/۴ اجرای صحنه‌ای و موضوعات بایو-سایکولوژیک (اضطراب اجرایی، آسیب‌های نوازندگی و غیره) تعداد ۱۴ پایان‌نامه قرار گرفته است. در این زیرگروه پژوهشی با عنوان «برنامه‌ریزی و طرح اجرا برای اجرای صحنه‌ای مطالعه موردی ساز گیتار» (چالی، ۱۳۹۳)، با استفاده از شش اثر در زمینه روش تمرین ساز گیتار به‌صورت مروری به مطالعه موضوع پرداخته است. از نکات قابل توجه درباره این پژوهش یکی، محدودیت منابع مورد استفاده است، که برای پژوهشی مروری کافی نیست، و دیگر اینکه بخش «نتیجه‌گیری» این پایان‌نامه نیز نقل‌قولی از یکی از منابع است. در پایان‌نامه «مطالعه تطبیقی شیوه‌های نوازندگی (جان ویلیامز و دیوید راسل) از نگاه علم حرکت‌شناسی»، پس از بررسی شیوه‌های نوازندگی، تکنیک‌های اجرایی در نوازندگان مختلف گیتار مورد مطالعه قرار گرفته‌اند؛ روش و نتایج کاربردی این پژوهش قابل توجه است

پرداخته است.

در زیر گروه ۴/۳ در پایان‌نامه‌ای با عنوان «مقایسه کمیاس‌های موسیقی فلامنکو با ادوار ایقاعی موسیقی قدیم ایران» (پنجه‌یان، ۱۳۹۴) با ساختاری منظم طی سه بخش عمده به موسیقی قدیم ایران، موسیقی فلامنکو و مقایسه ریتم در این دو نوع موسیقی پرداخته است.

گروه پنجم: ساخت قطعه

در مجموع تعداد ۲ پایان‌نامه بررسی شده در جامعه آماری در هیچ‌کدام از گروه‌های چهارگانه موضوعی قابل دسته‌بندی نبودند. این پژوهش‌ها به ساخت قطعه اختصاص داشته‌اند، مانند «ساخت قطعه‌ای در دو موومان برای ویلن، گیتار و ویلنسل» (صالح پور، ۱۳۹۵).

نیز مورد بررسی قرار داده‌اند. در پایان‌نامه آرام‌فر (۱۳۹۲) رویکرد مُدال، فرمال و هارمونیک سه اثر پیانویی از سه آهنگساز ایرانی بررسی شده است. در زیرگروه گد ۴/۲، در سه پایان‌نامه با عناوین «نقش موسیقی بر رضایت‌مندی مشتری در رستوران‌های تهران» (مومن‌زاده، ۱۳۹۳)، «نقش موسیقی پس‌زمینه در رضایت‌مندی مشتریان در آرایشگاه‌ها و پیرایشگاه‌ها» (فخارزاده، ۱۳۹۳) و «نقش موسیقی پس‌زمینه در افزایش بازدهی کارخانه‌های صنایع سبک در خارج شهر» (قمرصورت، ۱۳۹۴)، با بهره‌گیری از پرسش‌نامه به بررسی تأثیر موسیقی بر جامعه آماری مورد نظر پرداخته شده است. پایان‌نامه خیابانی (۱۳۹۱) با عنوان «ویژگی‌های ساختاری و زیبایی‌شناختی موسیقی آگهی‌های برتر تجاری تلویزیون» نیز با رویکردی مروری و با تکیه به منابعی محدود به بررسی موضوع پژوهش

نتیجه

پژوهش‌های منتشرشده در کشور، به بسترسازی برای ارتقاء سطح کیفی پژوهشی‌های موسیقایی کمک کرده‌اند.

علی‌رغم اینکه پیش از دهه ۱۳۹۰ موضوعات پایان‌نامه‌ها بیشتر معطوف به تجزیه و تحلیل رپرتوار بود، اما در بازه زمانی مدنظر پژوهش، موضوع «آموزش موسیقی» و به‌ویژه «آموزش موسیقی‌سازی» بیشترین تعداد مطالعات را به خود اختصاص داده است. در حقیقت، موضوعات مرتبط با حوزه «آموزش»، «پداگوژی» و «ارائه راهکارهای تمرین برای قطعات» در سال‌های اخیر روندی افزایشی داشته است. این تغییر و تمایل به چنین موضوعاتی نیز متناسب با برنامه درسی دوره تا حدودی قابل درک است؛ زیرا که در سال‌های اخیر گروه‌های آموزشی جهت پاسخ به نیازهای روز جامعه و دانشجویان، با اختیارات قانونی اندکی که در مورد تغییر سرفصل و محتوای برخی دروس دارند، سعی کرده‌اند که دانشجویان را به شکلی اجمالی با موضوعات حوزه آموزش موسیقی آشنا کنند. هرچند که پژوهش در حیطه آموزش موسیقی امری بسیار تخصصی است و علی‌القاعده مرتبط با رشته آموزش موسیقی و آموزش موسیقی‌سازی می‌تواند باشد. اما در حال حاضر چنین رشته‌ای در دانشگاه‌های دولتی ایران مصوب نشده و شاید حضور این قبیل مطالعات در میان پایان‌نامه‌های مقطع کارشناسی ارشد رشته نوازندگی ساز جهانی، تنها تلاشی جهت پاسخ به نیاز جامعه و همچنین نیازهای اقتصادی دانشجویان باشد؛ زیرا که در سال‌های اخیر با توجه به افزایش تقاضای جامعه برای آموختن موسیقی، یکی از حوزه‌های مهم اشتغال و کسب عمده درآمد فارغ‌التحصیلان رشته نوازندگی فعالیت در حوزه آموزش موسیقی است. در این حوزه مطالعاتی نیز تعداد اندکی از پایان‌نامه‌ها در زمینه‌هایی نظیر «اضطراب اجرا»، «آسیب‌های نوازندگی» و «طراحی، برنامه‌ریزی و آمادگی برای اجرا» نوشته شده است. نظر به اهمیت چنین موضوعاتی در حوزه آموزش و اجرای صحنه‌ای، به نظر می‌رسد پرداختن به آن‌ها در پژوهش‌های آتی سودمند خواهد بود.

با اینکه به نظر می‌رسد تغییر رویکردهای پژوهشی در مقطع کارشناسی ارشد رشته نوازندگی ساز جهانی طی زمان نشان از خواستی جهت بهبود کیفیت، پاسخ به نیازهای روز جامعه و نیازهای علمی و شغلی فارغ‌التحصیلان داشته باشد، اما اشاره به چند نکته بنیادی نیز در این مسیر حائز اهمیت است. با توجه به ماهیت و هدف رشته نوازندگی ساز جهانی، بخش نظری پایان‌نامه وزن اندکی از نمره کل را دارد (۵ نمره از

در این پژوهش یک‌صد و بیست‌وشش پایان‌نامه مقطع کارشناسی ارشد نوازندگی ساز جهانی دانشکده موسیقی دانشگاه هنر و گروه موسیقی پردیس هنرهای زیبای دانشگاه تهران بین سال‌های ۱۳۸۸ تا ۱۳۹۸ بررسی شد. در این مسیر ابتدا سعی شد که با تحلیل موضوعی، پراکندگی وسیع عنوان‌های پایان‌نامه‌ها بر مبنای طبقه‌بندی‌های کاربردی در این حوزه، دسته‌بندی گردد. در همین راستا، پنج گروه اصلی، شامل «اجرای موسیقی»، «آموزش موسیقی»، «سازشناسی»، «موسیقی‌شناسی» و «ساخت قطعه» و هم‌چنین یازده زیرگروه موضوعی، مشخص و پایان‌نامه‌ها بر مبنای آن دسته‌بندی شدند.

توجه به عناوین و تاریخ نگارش پایان‌نامه‌ها نشان می‌دهد که تا قبل از دهه ۱۳۹۰ اغلب پایان‌نامه‌ها به تجزیه و تحلیل (فرمال و هارمونیک) قطعات رپرتوار پایان‌نامه عملی دانشجویان اختصاص داشته‌اند. این مهم با توجه به دروسی که دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد رشته نوازندگی ساز جهانی در حین این دوره تحصیلی می‌گذرانند، قابل درک و توجیه است؛ نگاهی اجمالی به سرفصل‌ها و شرح دروس دوره نشان می‌دهد که اغلب دروس عملی با جنبه‌های گوناگون نوازندگی و اجرای ساز تخصصی مرتبط بوده و محتوای اغلب دروس نظری هم، معطوف به درک، تحلیل و تفسیر موسیقی است. نکته قابل توجه آن است که در بازه زمانی پژوهش، تعداد پایان‌نامه‌هایی که به تجزیه و تحلیل پرداخته‌اند روند کاهشی داشته و این مسأله می‌تواند به نوعی نشانگر تغییر رویکرد پژوهشی مراکز دانشگاهی، به‌عنوان نهاد تصمیم‌گیرنده در تصویب موضوعات، باشد. به نظر می‌رسد در این سال‌ها این مراکز سعی داشته‌اند تا محتوای پایان‌نامه‌ها را از سطح تحلیل صرف موسیقی فراتر برده و ابعاد پژوهشی گسترده‌تری را ایجاد نمایند. از سویی دیگر، می‌توان این تغییر رویکرد را هم‌چنین نشانه‌ای از تغییر خواسته‌های دانشجویان و احساس نیاز به آگاهی از دیگر مسائل مربوط به حوزه اجرای موسیقی دانست. از این‌رو، با توجه به روند افزایش کمی پایان‌نامه‌هایی با موضوعات تفسیر و اجرای موسیقی در سال‌های اخیر، به نظر می‌رسد که دانشجویان نیز در تلاش‌اند که به سطوح تفسیری و تحلیلی عمیق‌تری دست یابند. از یک منظر، هر دو عامل مذکور را می‌توان با ارتقاء سطح پژوهش‌های موسیقایی در دهه اخیر نیز مرتبط دانست. با اینکه این موضوع نیازمند تحقیق مستقلی است اما فرض بر آن است که دسترسی آسان‌تر به منابع پژوهشی خارجی و هم‌چنین افزایش

آزمون‌های آماری، تخصصی نداشته و آموزش لازم را طی تحصیل دریافت نمی‌کنند و در این زمینه بیشتر به سیاق و ماهیت رشته‌های هنر پرورش می‌یابند. این واقعیت نشان می‌دهد که مراکز آموزش عالی ضمن تعیین رویکردها و سیاست‌گذاری‌های کلان پژوهشی، می‌بایست زیرساخت‌های لازم و مناسب را در آموزش و مواد درسی دانشجویان، متناسب با تغییر رویکردها فراهم آورند.

پرکاربردترین کلیدواژه‌های مورد استفاده در پایان‌نامه‌ها به ترتیب عبارت‌اند از: «نوازندگی»، «سونات»، «تکنیک»، «آموزش»، «بوهان سباستیان باخ»، «کنسرتو»، «پیانو»، «باروک»، «ویولن» و «پدال». هم‌چنین کلیدواژه «موسیقی» به‌طور مستقل و در ترکیب با کلمات دیگر به فراوانی مورد استفاده قرار گرفته است. تعدادی از کلیدواژه‌ها نیز تنها یک‌بار مورد استفاده قرار گرفته‌اند که در بین آن‌ها واژه‌هایی نظیر «اضطراب»، «آسیب نوازندگی»، «تنفس»، «تولید صد» نیز دیده می‌شوند که از کلیدواژه‌های مهم حوزه نوازندگی محسوب می‌شوند و کم‌تر مورد توجه پژوهشگران مراکز دانشگاهی در نگارش پایان‌نامه‌های نظری قرار گرفته‌اند. در مجموع به‌نظر می‌رسد، تناسب و توزیع فراوانی کلیدواژه‌ها با توجه به موضوعات پایان‌نامه‌ها منطقی است و این مهم یافتن پیشینه هر موضوع در مراکز دانشگاهی ایران را به‌نوبه خود تسهیل و راه را برای مطالعات آتی هموار می‌سازد.

سپاسگزاری

از استاد گرامی، جناب آقای دکتر ساسان فاطمی برای رهنمودهای ارزشمند در جهت استحکام مقاله حاضر سپاسگزاریم. از سرکار خانم لیلا زندی و جناب آقای احسان عبایی برای همکاری در دسترسی به فهرست پایان‌نامه‌های دفاع‌شده در دانشکده موسیقی دانشگاه هنر و گروه موسیقی پردیس هنرهای زیبای دانشگاه تهران، متشکریم.

مجموع ۲۰ نمره) و وزن بیشتر از آن اجرای بخش عملی است. این موضوع با توجه به ماهیت و هدف رشته قابل درک است، اما به‌طور طبیعی کمیت و کیفیت مطالعات را تحت تأثیر قرار می‌دهد. از سویی دیگر همان‌گونه که در مورد سرفصل دروس رشته نوازندگی ساز جهانی ذکر شد، می‌توان دریافت که به غیر از موضوعات مرتبط با تحلیل، تفسیر و اجرای موسیقی، دیگر موضوعات پژوهشی انتخاب‌شده، به‌صورت کامل در حیطه تخصصی این رشته نبوده و شاید بیشتر ماهیتی بین رشته‌ای داشته‌اند. بنابراین رشد کیفی مطالعات در این حوزه در گرو ایجاد تناسب بین سرفصل دروس، اهداف آموزشی، ماهیت رشته و نیاز واقعی جامعه و دانشجویان است.

روش‌های تحقیق پایان‌نامه‌های مورد مطالعه به ترتیب فراوانی در سه گروه «توصیفی»، «توصیفی-تحلیلی» و «تجربی» تقسیم‌بندی می‌کند. روش توصیفی اغلب در پایان‌نامه‌هایی مورد استفاده قرار گرفته که به تجزیه و تحلیل قطعات پرداخته‌اند. روش توصیفی-تحلیلی عمدتاً در پایان‌نامه‌هایی که در آن‌ها به بررسی تطبیق‌پذیری مثلاً یک متد آموزشی خاص با جامعه هنرجویی خاص پرداخته شده، استفاده گردیده است. روش تجربی هم در پایان‌نامه‌هایی کاربرد داشته که در آنها ساخت قطعه و یا تدوین متد آموزشی و راهکارهای تمرین و اجرا پیشنهاد شده است. با مقایسه توزیع فراوانی موضوعات پایان‌نامه‌ها با توزیع فراوانی انواع روش تحقیق به‌نظر می‌رسد با توجه به افزایش مطالعات در حوزه آموزش موسیقی گویا این پژوهش‌ها نیز تمایلی به واکاوی عمیق و تحلیلی موضوعات نداشته‌اند؛ زیرا که قدری از میزان فراوانی روش توصیفی را می‌توان با موضوع تجزیه و تحلیل‌های رپرتوار اجرایی پایان‌نامه‌های پیش از دهه ۱۳۹۰ مرتبط دانست، اما علی‌رغم افزایش حجم پژوهش در حیطه آموزش و به‌ویژه آموزش موسیقی‌سازی به‌نظر می‌رسد، می‌توانست با توجه به ماهیت اغلب موضوعات این حوزه، روش‌های تجربی و تحلیلی بیشتر مورد توجه قرار گیرند. البته باید در نظر داشت که دانشجویان رشته نوازندگی برای استفاده از روش‌های تجربی و به‌ویژه روش‌های متکی به

پی‌نوشت‌ها

1. Music Education.
2. Instrumental Pedagogy.
3. اصطلاح متدپژوهی در این مقاله به معنای «پژوهش در زمینه متدهای آموزشی» به کار رفته است و قبلاً در پژوهش دیگری دیده نشده است.
4. Performance.
5. Music performance anxiety.
6. Instrumentation.

فهرست منابع

ارجمند، ایلین (۱۳۹۰)، تحریرهای آزاد ایتالیایی و شیوه دستان‌نگاره فرانسوی در آثار جان داولند، *پایان‌نامه کارشناسی/ارشد*، دانشکده موسیقی، دانشگاه هنر. اسدنژاد، ندا (۱۳۹۴)، بررسی پارامترهای آرشه‌کشی در آموزش آکادمیک ویلن؛ مطالعه‌ی موردی: سرعت آرشه، نقطه‌ی آرشه‌گذاری، وزن آرشه، *پایان‌نامه کارشناسی/ارشد*، دانشکده موسیقی، دانشگاه هنر.

اکبری، پگاه (۱۳۹۵)، بررسی میزان شیوع و علل اختلالات عضلانی اسکلتی اندام فوقانی در دانشجویان رشته موسیقی گرایش نوازندگی پیانو دانشگاه‌های تهران سال ۱۳۹۳، *پایان‌نامه کارشناسی/ارشد*، دانشکده موسیقی، دانشگاه هنر.

اورمز، نازنین (۱۳۹۷)، مطالعه شیوه‌های آموزشی خلاقیت محور موسیقی به کودکان مورد مطالعاتی: کودکان دوره سنی ۵ تا ۷ سال، *پایان‌نامه کارشناسی/ارشد*، دانشکده موسیقی، دانشگاه هنر.

برزی، محمود (۱۳۸۸)، تکامل ساز ابوا از گذشته تا امروز (ساختمان و تکنیک‌ها)، *پایان‌نامه کارشناسی/ارشد*، دانشکده موسیقی، دانشگاه هنر.

بلوری، روزبه (۱۳۹۵)، قابلیت‌های تکنیکی گیتار در اجرای مایه‌ها و ریزپرده‌های موسیقی ایرانی، *پایان‌نامه کارشناسی/ارشد*، دانشکده موسیقی، دانشگاه هنر.

پنجه‌بان، کامران (۱۳۹۴)، مقایسه کمپاس‌های موسیقی فلانکو با ادوار ایقاعی موسیقی قدیم ایران، *پایان‌نامه کارشناسی/ارشد*، دانشکده موسیقی، دانشگاه هنر.

ترکیان، میثم (۱۳۹۳)، پداگوگی تولید صدا در نوازندگی ساز ویولن در آموزش هنر.

آرام‌فر، همایون (۱۳۹۲)، بررسی رویکرد مُدال، فُرمال و هارمونیک سه آهنگساز ایرانی در سه قطعه پیانویی، *پایان‌نامه کارشناسی/ارشد*، دانشکده موسیقی، دانشگاه هنر.

ابراهیمی یگانه، هستی (۱۳۹۳)، آنالیز سونات موتزارت K.333: همراه با نگاهی مختصر به سونات در قرن هفدهم و هجدهم، *پایان‌نامه کارشناسی/ارشد*، پردیس هنرهای زیبا، دانشگاه تهران.

ابوالقاسم، بهنام (۱۳۹۲)، مقایسه دو کنسرتوی پیانو در دو دوره کلاسیک و رومانیتیک: لودویگ وان بتهوون (کنسرتو پیانو در سی بمل ماژور) و ادوارد گریگ کنسرتو پیانو در لا مینور، *پایان‌نامه کارشناسی/ارشد*، دانشکده موسیقی، دانشگاه

سنجری، سمیه (۱۳۹۴)، ارائه الگوی آموزشی ساز گیتار با توجه به عناصر بومی برای کودکان ایرانی، *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، دانشکده موسیقی، دانشگاه هنر.

سیدین، یاشار (۱۳۹۳)، بررسی آموزش پدال‌گیری در نوازندگی پیانو، *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، دانشکده موسیقی، دانشگاه هنر.

شکوهری، شاهرخ (۱۳۹۶)، مقایسه و بررسی دو روش آموزش پیانو از مکاتب روس و آلمان، *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، دانشکده موسیقی، دانشگاه هنر.

صالح‌پور، حامد (۱۳۹۵)، ساخت قطعه‌ای در دو موومان برای ویلن، گیتار و ویلنسل، *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، دانشکده موسیقی، دانشگاه هنر.

صفایی، بهاره (۱۳۹۴)، بررسی تکنیک‌های گسترش یافته ویولن در منتخبی از آثار لوچیانو بریو و گئورگی لیگتی، *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، دانشکده موسیقی، دانشگاه هنر.

عبداللهی، حسین (۱۳۹۵)، بررسی قطعه Joleurs de Flute از آلبرت روسل و ارائه راه کارهای اجرایی، *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، پردیس هنرهای زیبا، دانشگاه تهران.

صوابی اصفهانی، امیر (۱۳۹۰)، بررسی تکنیک‌های نوین پدال‌گیری در پیانو و کاربرد آن در راپسودی شماره ۲ اپوس ۷۹ یوهان برامس، *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، دانشکده موسیقی، دانشگاه هنر.

عریضای، صالح (۱۳۸۹)، تحلیل موضوعی ساختاری چکیده پایان‌نامه‌ها، *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه شهید چمران اهواز.

عقبایی، اشکان (۱۳۹۳)، بررسی تکنیک‌های دست راست و تأثیر آن در تولید صدای گیتار کلاسیک، *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، دانشکده موسیقی، دانشگاه هنر.

عیدانی، مجید (۱۳۹۶)، سنجش کارآمدی متدهای غیر ایرانی گیتار کلاسیک متناسب با زمینه‌های فرهنگی موجود، *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، دانشکده موسیقی، دانشگاه هنر.

غریبی، محمدحسین (۱۳۹۳)، بررسی کارکرد ویلنسل در رپرتوار برنامه گل‌ها در دهه ۱۳۴۰، *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، دانشکده موسیقی، دانشگاه هنر.

غفاری، امین (۱۳۹۵)، شیوه‌های تمرین کنسرتو ویلن خاچاطوریان، *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، پردیس هنرهای زیبا، دانشگاه تهران.

غلامی، مریم (۱۳۹۵)، آنالیز اجرایی سونات ویولا اثر د. شوستاکوویچ اپوس ۱۴۷، *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، دانشکده موسیقی، دانشگاه هنر.

فانی، سیمین (۱۳۹۳)، بررسی تزیینات در دوره باروک، *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، پردیس هنرهای زیبا، دانشگاه تهران.

فخارزاده، ملاحظ (۱۳۹۳)، نقش موسیقی پس‌زمینه در رضایتمندی مشتریان در آرایشگاه‌ها و پیرایشگاه‌ها، *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، دانشکده موسیقی، دانشگاه هنر.

فرتاش، حمید (۱۳۹۶)، تحلیل آموزشی کنسرتو ویلن شماره ۳ کامیل سن سانس در سی مینور اپوس ۶۱، *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، دانشکده موسیقی، دانشگاه هنر.

فرد خالقی، مسعود (۱۳۹۷)، نقش ذهن ناخودآگاه در کنترل اضطراب در اجرای صحنه‌ای موسیقی، *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، دانشکده موسیقی، دانشگاه هنر.

فرزین، پویان (۱۳۹۳)، زینت‌های موسیقی باروک فرانسوی از منظر هوتتر، *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، پردیس هنرهای زیبا، دانشگاه تهران.

قمرصورت، غزل (۱۳۹۴)، نقش موسیقی پس‌زمینه در افزایش بازدهی کارخانه‌های صنایع سبک در خارج شهر، *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، دانشکده موسیقی، دانشگاه هنر.

کوهستانی، بابک (۱۳۹۲)، آنالیز و تبیین شیوه تدریس کنسرتو ویولن چایکوفسکی، *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، پردیس هنرهای زیبا، دانشگاه تهران.

کیایی، حسین (۱۳۹۵)، بررسی تکنیک‌های گسترش یافته ترومپت از (۱۹۰۰-۲۰۰۰)، *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، دانشکده موسیقی، دانشگاه هنر.

موسیقی دوره دانشگاهی ایران (۱۳۹۲-۱۳۵۷)، *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، دانشکده موسیقی، دانشگاه هنر.

جلایی، سهراب (۱۳۹۷)، تحلیل سوئیت شماره ۵ با نگاهی به مساله تئوریک، *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، پردیس هنرهای زیبا، دانشگاه تهران.

جلیلی، افشین (۱۳۹۲)، بررسی آثار و دست‌نوشته‌های هکتور ویلاوبوس (۱۲ اتود وی) و مقایسه آنها با نسخه‌های چاپی، *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، دانشکده موسیقی، دانشگاه هنر.

جهانی‌راد، آرش (۱۳۹۶)، مطالعه تطبیقی شیوه‌های نوازندگی (جان‌ویلیامز و دیوید راسل) از نگاه علم حرکت‌شناسی، *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، دانشکده موسیقی، دانشگاه هنر.

چالی، ایمان (۱۳۹۳)، برنامه‌ریزی و طرح اجرا برای اجرای صحنه‌ای مطالعه موردی ساز گیتار، *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، دانشکده موسیقی، دانشگاه هنر.

حاتمی، مجید (۱۳۹۵)، مقایسه تفسیر نوازندگان بزرگ ویلن از آثار باخ در قرن بیستم؛ *Sonata No. 1 in G Minor for Violin Solo, Adagio & Presto*، *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، پردیس هنرهای زیبا، دانشگاه تهران.

حجت‌نیا، حجت (۱۳۹۵)، شیوه‌نامه آموزش مقدماتی ساز کلارینت، *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، پردیس هنرهای زیبا، دانشگاه تهران.

حدیدی، حامد (۱۳۹۷)، میزان تحقق اهداف نویسنده در شیوه‌نامه آموزش گیتار به کودکان ایرانی، *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، دانشکده موسیقی، دانشگاه هنر.

حسینی مهربان، مریم (۱۳۹۲)، بررسی تکنیک‌های گسترش یافته پیانو توسط برخی از آهنگسازان نیمه دوم قرن بیستم، *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، دانشکده موسیقی، دانشگاه هنر.

حسین‌زاده، شبنم (۱۳۹۴)، بررسی عناصر تفسیر در نوازندگی کنسرتوهای فلوت موتزارت، *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، دانشکده موسیقی، دانشگاه هنر.

حیدری چالی، احمد (۱۳۹۴)، تدوین تمرین‌هایی کاربردی برای بهبود تکنیک نوازندگان کنترباس، *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، دانشکده موسیقی، دانشگاه هنر.

خاموشی، نوشین (۱۳۹۴)، معرفی متدهای مطرح در آموزش پیانو برای کودکان، *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، دانشکده موسیقی، دانشگاه هنر.

خیابانی، فرناز (۱۳۹۱)، ویژگی‌های ساختاری و زیبایی‌شناختی موسیقی آگهی‌های برتر تجاری تلویزیون، *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، دانشکده موسیقی، دانشگاه هنر.

دادزن، مهتاب (۱۳۹۳)، آنالیز سونات موتزارت K. 457 (پیشنه فرم سونات)، *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، پردیس هنرهای زیبا، دانشگاه تهران.

رخش‌بهار، سیمین (۱۳۹۶)، تحلیل و تفسیر سوئیت شماره ۹۹۵ اثر یوهان سباستین باخ از منظر آموزشی، *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، دانشکده موسیقی، دانشگاه هنر.

رشیدیان، سارا (۱۳۹۷)، بررسی تأثیر شیوه‌های مبتنی بر آموزش بداهه‌پردازی بر کاهش استرس نوازندگان موسیقی، *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، دانشکده موسیقی، دانشگاه هنر.

رضایپور، منصور (۱۳۹۴)، بررسی سیر پیشرفت تکنیکی نوازندگی کلارینت در آثار موتزارت، برامس، بارتوک و ریم، *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، دانشکده موسیقی، دانشگاه هنر.

رنجبری صوفیان، وحیه (۱۳۹۵)، تحلیل محتوای موضوعی و روش‌شناختی پایان‌نامه‌ها و رساله‌های تحصیلات تکمیلی رشته علوم تربیتی دانشگاه تبریز در فاصله سال‌های ۱۳۷۶-۱۳۹۵ (از بدو تأسیس تا حال)، *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، پردیس خودگردان دانشگاه تبریز.

زنگنه‌نژاد شهری، آتنا (۱۳۸۹)، تجزیه و تحلیل سوئیت شماره ۳ باخ و بررسی تفاوت‌های اجرایی آن در ویولنسل با ویولا، *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، دانشکده موسیقی، دانشگاه هنر.

سپهربند، سینا (۱۳۹۲)، مقایسه، تحلیل و بررسی تطبیقی سوئیت‌های فرانسوی و سوئیت‌های انگلیسی یوهان سباستین باخ، *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، پردیس هنرهای زیبا، دانشگاه تهران.

کارشناسی/ارشد، دانشکده موسیقی، دانشگاه هنر.
 مومن‌زاده، آریتا (۱۳۹۳)، نقش موسیقی بر رضایتمندی مشتری در رستوران‌های تهران، *پایان‌نامه کارشناسی/ارشد*، دانشکده موسیقی، دانشگاه هنر.
 مهدی‌زاده، شرمین (۱۳۹۱)، بررسی تحلیلی و مقایسه‌ای اجرای دوپیانو در صاحب سبک از اتود اپوس ده شماره نه شوپن در فا مینور، *پایان‌نامه کارشناسی/ارشد*، دانشکده موسیقی، دانشگاه هنر.
 نبی‌زاده، بهرنگ (۱۳۹۷)، مطالعه تطبیقی شیوه‌های آموزشی پیانو (نمونه موردی دنیای کوچک، بیر)، *پایان‌نامه کارشناسی/ارشد*، دانشکده موسیقی، دانشگاه هنر.
 نظر، آرش (۱۳۹۳)، بررسی عناصر تفسیر در سه سونات فلوت یوهان سباستین باخ، *پایان‌نامه کارشناسی/ارشد*، پردیس هنرهای زیبا، دانشگاه تهران.
 نیازی، سعید (۱۳۹۵)، بررسی تکنیک‌های نوین ساکسفون در نیمه دوم قرن بیستم، *پایان‌نامه کارشناسی/ارشد*، دانشکده موسیقی، دانشگاه هنر.
 واعظ‌مصری، پریسا (۱۳۹۰)، بررسی آسیب‌های احتمالی ناشی از نوازندگی ویلن، *پایان‌نامه کارشناسی/ارشد*، دانشکده موسیقی، دانشگاه هنر.
 هادی‌سپه‌ی، نیلوفر (۱۳۹۷)، بررسی و مقایسه کنسرتوهای پیشکسوت ویولا در اوایل قرن ۲۰، *پایان‌نامه کارشناسی/ارشد*، پردیس هنرهای زیبا، دانشگاه تهران.
 یونسی سینکی، رها (۱۳۹۴)، مفهوم سونات در قطعات کلاسیک و آنالیز سونات ۱۲ (اپوس ۲۶) بتهوون، *پایان‌نامه کارشناسی/ارشد*، پردیس هنرهای زیبا، دانشگاه تهران.

متوسلی داراب، علیرضا (۱۳۹۷)، نحوه ساخت و پرداخت زبانه فاگوت در سیستم هیکل با اشاره به زبانه در سازهای ایرانی، *پایان‌نامه کارشناسی/ارشد*، دانشکده موسیقی، دانشگاه هنر.
 محمدی، محمدمین (۱۳۹۳)، تحلیل موضوعی و روش‌شناسی پایان‌نامه‌های مقطع کارشناسی ارشد پژوهش هنر، *پایان‌نامه کارشناسی/ارشد*، دانشکده هنر و معماری اردکان، دانشگاه علم و هنر.
 محمدی، کیمیا (۱۳۹۲)، بررسی و مقایسه متد آموزشی پیانو Michael Aaron با متد آموزش پیانوی اروپا Fritz، *پایان‌نامه کارشناسی/ارشد*، دانشکده موسیقی، دانشگاه هنر.
 محمدیان، امیرحسین (۱۳۹۵)، بررسی تکنیک‌های معاصر ساز فاگوت (مطالعه موردی مولتی فونیک‌ها)، *پایان‌نامه کارشناسی/ارشد*، دانشکده موسیقی، دانشگاه هنر.
 محمدی‌فر، جبرئیل (۱۳۹۶)، تحلیل محتوای موضوعی و روش‌شناسی پایان‌نامه‌ها و رساله‌های تحصیلات تکمیلی رشته مهندسی مکانیک دانشگاه تبریز از ابتدای سال ۱۳۹۰ تا پایان سال ۱۳۹۶، *پایان‌نامه کارشناسی/ارشد*، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه تبریز.
 مشتاقی، الناز (۱۳۹۵)، الگوهای تثبیت‌شده بلاغت اجرا (رتوریک) در نوازندگی پیانو: مطالعه موردی فوگ BWV.870 اثر یوهان سباستیان باخ، *پایان‌نامه کارشناسی/ارشد*، دانشکده موسیقی، دانشگاه هنر تهران.
 مملی دشتگلی، ابراهیم (۱۳۹۶)، عملکرد پدال دامپر در نوازندگی پیانو و بررسی نحوه پدال‌گیری در مارش خاک‌سپاری شوپن اپوس ۷۲ شماره ۲، *پایان‌نامه*

A Review of Thesis Topics and Methodologies by Graduate Students of Classical Music Performance in Iran's Governmental Universities from 2009-2019*

Hamid Askari Rabori**¹, Iman Fakhr², Rebecca Ashooghian³, Erfan Namaki⁴

¹Assistant Professor, Department of World Music Playing, Faculty of Music, University of Art, Tehran, Iran.

²Faculty Member of World Music Playing Department, Faculty of Music, University of Art, Tehran, Iran.

³Faculty Member of World Music Playing Department, Faculty of Music, University of Art, Tehran, Iran.

⁴Master of World Music Playing, Department of World Music Playing, Faculty of Music, University of Art, Tehran, Iran..

(Received: 8 May 2021, Accepted: 12 Oct 2021)

Graduate students' theses have always been a valuable reference source for studies conducted in scientific and academic circles. The current study reviews the topics under study in 126 graduate theses of students studying performance of western classical music instruments in two state-run universities in Iran, namely the Faculty of Music at University of Art; and the Department of Music, Faculty of Fine Arts at University of Tehran, in a time span of ten years covering the 2009-2019 period. This study aims to look for the following topics: 1- the classification of thesis titles and subjects, 2- topics from the most popular topics to those that were the least addressed, 3- types of research methods adopted, and 4- The most frequently-used key words. Amongst the chief goals of the current study was a thematic study of areas addressed in the theses in order to evaluate the research findings therein, and pave the way for further studies. Although this study is new in the field of music theses, similar studies with the focus on topics and methodologies in academic theses in other majors, often including fields of humanities, art research and various technical and engineering fields have been carried out formally in Iran's universities. The methodology employed in this paper is a library-based study to collect information through a descriptive-analytical method and the theses under study were ultimately grouped under five major categories: Music Performance, Music Education, Musical Instruments (performance and technical skills), Musicology and miscellaneous topics that did not fit under the aforementioned categories. In addition to the thematic analysis of the theses, the abstracts and key-words of the theses were also studied. The study indicated that the majority of the theses under study were those which conducted a formal or harmonic analysis of repertoire pieces in the practical part of the graduation project of

the student in question, and second to this, came theses which addressed Musical Instrument Training, Music Interpretations and Performance. It is noteworthy that the majority of the theses which dealt with Music Analysis were those completed prior to the year 2011, which reflects a change in the outlook of universities to music research. It is also interesting to note that the topics pertaining to Music Education, Pedagogy, Practical Tips on Practicing pieces, became more prevalent in the more recent theses. Conversely, few theses tackled issues such as stage anxiety, practice harms and physical injuries related to playing an instrument, performance planning and preparations, or historical studies in music or in the development of a certain musical instrument, etc. Taking into consideration the importance of such less-addressed topics in the field of performance, it would be advisable to carry out more studies and research in such fields. The most frequently-used key-words in the theses under study were: Performance, Sonata, Technique, Education, Johann Sebastian Bach, Concerto, Piano, Baroque, Violin, and Pedal. There have been instances of key-words which appeared only once in the theses, words such as Anxiety (Stage Fright), Physical Practice Harms, Breathing, Intonation (sound production). The methodology adopted in the theses according to frequency from most to least employed come into the following order: descriptive, descriptive analytical, experimental.

Keywords

Graduate Studies in Music, Performance of Western Classical Instruments, University of Tehran, University of Art, Music thesis, Music Education.

*This article is extracted from the forth author's master thesis, entitled: "Music theses topics and methodologies by graduate students of classical music performance in Iran's governmental universities from 2009-2019" under the supervision of the first author and the advisory of second author and the collaboration of third author at the Faculty of Music, University of Art.

**Corresponding Author: Tel: (+98-912) 2405574, Fax: (+98-26) 32511013, E-mail: h.askari@art.ac.ir.